

โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายสตรีและองค์กรชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง

Strengthening the Capacity of a Women's Group Network and CommunityBased Organizations for Biodiversity Conservation in Trang Province”

ดำเนินการในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตำบลเกาะลิบงจำนวน ๘ หมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อ เสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มสตรี และองค์กรชุมชน ในการสำรวจและประเมินความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การกำหนดกติกาในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิด การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างเครือข่าย ตลอดจนให้กลุ่มสตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการ ปฏิรูบนโยบายเพื่อการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับ จังหวัดและระดับประเทศ

กลุ่มสตรีประมงพื้นบ้านตำบลเกาะลิบง เป็นกลุ่มผู้หญิงที่มาร่วมกัน ทำกิจกรรมหลากหลายรูปแบบในชุมชนของตนเอง ทั้งด้านการพัฒนา อาชีพเสริมการจัดการกลุ่มสังจะออมทรัพย์ฯ และอื่นๆ โดยมีการ เชื่อมโยงกับเครือข่ายสตรีในระดับจังหวัด ในนามเครือข่ายสตรีประมง พื้นบ้าน จังหวัดตรังและร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการนี้ โดยผลการ ดำเนินกิจกรรมตามโครงการประสบความสำเร็จได้ด้วยดีโดยกลุ่มผู้หญิง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการ สำรวจความหลากหลายของทรัพยากร ในชุมชนของตนเองทำให้ทราบถึงความหลากหลายและเกิดเข้าใจ ความสำคัญของระบบนิเวศ เนื่องจากพื้นที่ตำบลเกาะลิบงตั้งอยู่ในพื้นที่ ชุมน้ำที่สำคัญระดับนานาชาติ (Ramsar Site) ประกอบด้วยระบบนิเวศ ๓ลักษณะ คือแม่น้ำ ปากแม่น้ำ และพื้นที่ชายฝั่ง ซึ่งมีความหลากหลาย ของระบบนิเวศน์สูง ประกอบด้วย ป่าชายเลน ชายหาดหาดหิน แนว ปะการัง และแหล่งหญ้าทะเล ผืนใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเนื้อที่กว่า

๑๒,๐๐๐ ไร่จึงเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นแหล่งอนุบาลของ สัตว์น้ำเศรษฐกิจ ได้แก่ ปูม้า หอยชักตีน หอยหลอด ปลากระเบน ปลิงทะเล ปลาอินทรี หมึก กุ้งแชบ๊วยและสัตว์น้ำอื่นๆอีกมากมาย และเป็นถิ่นที่อยู่ของสัตว์ทะเลหายาก เช่นพะยูน โลมาและ เต่าทะเลนอกจากนี้ยังเป็นแหล่งทำการประมงพื้นบ้านของชาวประมงที่อาศัยอยู่บริเวณตำบลเกาะลิบงและตำบลใกล้เคียง ในการจับสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่ง และยังเป็นแหล่งอาศัยของนกประจำถิ่นและอพยพที่เดินทางมาในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมทุกปี

นอกจากนี้กลุ่มสตรีประมงพื้นบ้านตำบลเกาะลิบงยังได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพปัญหาที่กระทบต่อทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ และมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน จนเกิดแผนงานและเกิดการปรับปรุงกติกาภายใต้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลิบง ตลอดจนร่วมกำหนดมาตรการจัดทำเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำที่ใกล้สูญพันธุ์เช่น พะยูน หอยชักตีน และปลิงทะเล ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงมองเห็นว่าทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นความมั่นคงด้านอาหาร สร้างรายได้ทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับครอบครัว และหากไม่ช่วยกันดูแลรักษาก็จะไม่มีทรัพยากรเหลือให้กับลูกหลานในอนาคต นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับเครือข่ายสตรีที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรในภาคใต้ในนาม สมาคมสตรีประมงพื้นบ้านภาคใต้ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

และภายใต้โครงการนี้เครือข่ายสตรีประมงพื้นบ้านได้เข้าร่วมการอบรมสัมมนาเรื่องกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและทรัพยากร และมีส่วนร่วมในการ เสนอความคิดเห็นต่อมาตรการกำหนดกฎหมายที่กระทบกับชุมชนชายฝั่งใน ระดับนโยบาย เพื่อคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและลดปัญหาที่กระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนชายฝั่งโดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนเกิดเป็นแผนงาน

ความร่วมมือในการอนุรักษ์พะยูนและคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตรัง

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการทำงานคือความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการภายหลังเสร็จสิ้นโครงการเนื่องจากภายใต้การดำเนินโครงการได้เกิดแผนงานความร่วมมือในการอนุรักษ์พะยูนและคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ตำบลเกาะลิบง โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสิ่งที่ได้รับจากการดำเนินโครงการอีกประการก็คือการสร้างเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้น ซึ่งต้องดำเนินการต่อเพื่อให้การแก้ปัญหาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
